

پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش

سلمان علوی^۱، مهدیه پورزراع^۲، فرزاد غفوری^۳، احمد محمودی^{۴*}

۱. کارشناس ارشد، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، تهران، ایران.

۲. کارشناس ارشد، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، تهران، ایران.

۳. دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، تهران، ایران.

۴. استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

تاریخ دریافت: (۹۸/۱۱/۲۹) تاریخ پذیرش: (۹۹/۱۱/۲۰)

The Consequences of International Sanctions on the Sports Industry

S. Alavi¹, M. Pourzare², F. Ghafouri³, A. Mahmoudi^{4*}

1. M. A., Department of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

2. M. A., Department of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

3. Associate Professor, Department of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

4. Assistant Professor, Department of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.

Received: (2020. Jan. 19)

Accepted: (2021. Jan. 09)

نوع مقاله: پژوهشی

Abstract

The purpose of this study was to identify the consequences of international sanctions on the Sports Industry. This research has done using qualitative method and thematic analysis, which was applied and exploratory. The population consisted of all experts in the field of sports management with a scientific background in sports policy issues. The purposive sampling method was selected to interview with 18 people. The results showed that the consequences of international sanctions on the sports industry included six areas: economics, equipment and infrastructure, scientific-media, human and organizational resources, social and, international communications. Theoretically, the results can be used to improve the theoretical foundation of sports, especially in the domains of Sports law and Sports policy. Practically, relevant managers can use identified concepts in programs of sport development and, they can prepare mechanisms to deal with the potential consequences of international sanctions.

Keywords

International Sanction, International Communications, Sports, Policy

چکیده

هدف از تحقیق حاضر شناسایی پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش بود. این تحقیق با شیوه کیفی و با رویکرد تحلیل تماتیک انجام شد که از لحاظ هدف کاربردی و با ماهیت اکتشافی بود. جامعه آماری متشکل از کلیه صاحب‌نظران رشته مدیریت ورزشی با سابقه علمی در مسائل سیاسی ورزش، بودند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند انجام شد که با ۱۸ مصاحبه، اشباع نظری صورت گرفت. نتایج نشان داد که پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش شامل شش حوزه اقتصادی، تجهیزاتی و زیرساختی، علمی-رسانه‌ای، منابع انسانی و سازمانی، اجتماعی و مراودات بین‌المللی می‌باشد. به صورت نظری، از نتایج حاصل می‌توان در جهت تکمیل مبانی نظری ورزش، به-خصوص در حیطه حقوقی و سیاسی ورزش سود برد. در قالب عمل، مدیران ذی‌ربط می‌توانند در برنامه‌های توسعه ورزش از مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده استفاده نمایند و با توجه به یافته‌های موجود، ساز و کارهایی جهت مقابله با پیامدهای احتمالی تحریم‌های بین‌المللی احیا کنند.

کلید واژه‌ها

ارتباطات بین‌المللی، تحریم بین‌المللی، سیاست، ورزش.

*Corresponding Author: Ahmad Mahmoudi

E-mail: ah.mahmoudi@ut.ac.ir

* نویسنده مسئول: احمد محمودی

مقدمه

با توجه به اهمیت روزافزون انتقال فناوری هسته‌ای، کشورهای غربی به ویژه آمریکا تلاش می‌کنند از ابزارهای مختلف نظیر اعمال تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی، سیاسی، دیپلماتیک و نظامی برای جلوگیری از دستیابی کشورهای نظیر ایران به این فناوری حساس استفاده کنند (خدادادی و همکاران، ۱۳۹۴: ۲). بیش از ۳۵ سال است که طراحان تحریم در ایالات متحده، به منظور تأثیرگذاری بر ابعاد اقتصادی، سیاسی و اجتماعی جمهوری اسلامی را مورد هدف قرار داده‌اند. در فاصله سال‌های ۱۹۷۹ تا ۲۰۰۵، تحریم‌ها بیشتر به صورت یک‌جانبه و اعمال محدودیت‌های سیاسی و تجاری برای اشخاص آمریکایی اجرا شد. از ۲۰۰۶ به بعد، در پاسخ به فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی و تلاش‌های ایالات متحده برای منزوی کردن کشور، سازمان‌های بین‌المللی نظیر سازمان ملل و اتحادیه اروپایی به برنامه تحریم‌های ایالات متحده ملحق شدند که ابعاد اقتصادی تحریم‌ها گسترش یافت و به تدریج در کلیه بخش‌ها از نفت و خودروسازی تا بیمه، بانک‌ها و آموزش رخنه و در نهایت تحریم‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۰ اتحادیه اروپایی علیه بانک مرکزی و سایر نهادها یا بانک‌های دولتی و شعب خارجی، بنیان‌های اقتصادی کشور را درگیر نمود (اسلامی و نقدی، ۱۳۹۵: ۳۹). در اسناد بین‌المللی تحریم از تدابیر قهرآمیزی است که توسط کشور یا گروهی از کشورها علیه کشوری که به قوانین بین‌المللی تجاوز نموده و یا از معیارهای اخلاقی مقبول تخطی کرده باشد به عنوان یک راه‌حل غیرنظامی اعمال می‌شود. اما در روابط بین‌الملل معاصر، تحریم‌ها ابزارهایی برای حل و فصل اختلافات و دستیابی به اهداف سیاسی خاص تلقی می‌شوند که غالباً انعکاسی از نارضایتی اعضای قدرتمند شورای امنیت از رفتار بین‌المللی و داخلی سایر اعضا می‌باشد (گودرزی، ۱۳۹۶: ۱۲۸). علل تحریم می‌تواند مواردی مانند تمایل به تأثیرگذاری در سیاست‌ها یا حتی ایجاد تغییر در نظام سیاسی یک کشور؛ تنبیه و مجازات یک کشور به علت سیاست‌های آن کشور؛ نشان دادن مراتب مخالفت نمادین با سیاست‌های کشور هدف؛ دادن اطمینان خاطر به مخاطبان مورد نظر در کشور تحریم‌کننده که دولت آن کشور با سیاست‌های کشور هدف مخالف است؛ ایجاد بی‌ثباتی در کشور هدف عموماً به قصد ایجاد تغییر در نظام سیاسی آن کشور؛ کاهش توان نظامی کشور هدف؛ ارتقاء حقوق بشر، مقابله با تروریسم و جلوگیری از اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی؛ بر حذر داشتن کشور

تحریم‌شده از تعقیب برخی سیاست‌های ناخوشایند در آینده؛ به کشور تحریم شده نشان داده شود که کشور تحریم‌کننده اقدامات آن کشور را تقبیح می‌کند؛ به کشورهای متحد گفته شود که آنچه که به نام موضع‌گیری اظهار می‌شود توأم با برخی اقدامات عملی است (نشان دادن تصمیم و اراده برای اقدام)؛ برای برخی محافل داخلی کشور تحریم‌کننده مسجل شود که دولت آن کشور به اقتضا برای تعقیب منافع ملی خود اقدام می‌کند (کریم‌زاده، ۱۳۹۲: ۸). هر کدام از این تحریم‌ها آثار گوناگونی را بر کشور و شهروندان از جنبه‌های متفاوت می‌گذارد و همه شئون یک جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این تحریم‌ها موجب نقض حقوق فردی و اجتماعی شهروندان عادی جامعه می‌شود و زندگی افراد جامعه را در تنگنا و سختی قرار می‌دهد و باعث نقض حقوق بشر می‌شود (گودرزی، ۱۳۹۶: ۱۲۸). به عنوان مثال تحریم می‌تواند موجب کاهش سطح رشد اقتصادی، افت سطح آموزش، معضلات اجتماعی-اقتصادی، منجر به ایجاد زمینه‌های افزایش تورم و التهاب اقتصادی شود (گودرزی، ۱۳۹۶: ۱۲۹).

در این راستا یکی از صنایعی که با تحریم‌های بین‌المللی دست و پنجه نرم می‌کند، صنعت ورزش است چراکه یک رابطه دو طرفه بین ورزش و سیاست وجود دارد (ملکوتیان، ۱۳۸۸: ۳۰۱). در دنیای کنونی ورزش دیگر یک تفریح و سرگرمی نیست، ورزش یک صنعت پرسود است که در سطح بین‌المللی، یازدهمین رتبه را در بین صنایع عمده مختلف داراست. صنعت ورزش بخش‌هایی نظیر کالاهای ورزشی، بازاریابی، سرپرستی اجرا و حمایت مالی، ورزش‌های حرفه‌ای، پوشاک ورزشی، رسانه‌های ورزشی و ورزش‌های تفریحی را در بر می‌گیرد (سیدعامری و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۴۸). همچنین صنعت ورزش با آثاری همچون تولید کالاها و خدمات ورزشی، صادرات و واردات، هزینه‌های خانوار، هزینه‌های ورزشی، ایجاد اماکن و تأسیسات، تبلیغات، پوشش رسانه‌ای، اشتغال، جذب گردشگری و حامیان مالی آمیخته است. علاوه بر این می‌توان به ارتقاء سلامتی و کاهش هزینه‌های درمانی و نیز کاهش هزینه‌های درمانی خانوار و دولت اشاره کرد (دهقان و قنبری، ۱۳۹۷: ۱۰۶). در این راستا برخی مطالعات به ارتباط تحریم‌های بین‌المللی با صنعت ورزش پرداخته‌اند به عنوان مثال عسکریان و جعفری (۱۳۸۶) متذکر شدند که یکی از عوامل مؤثر بر کمتر بودن مبادلات بین‌المللی ایران نسبت به کشورهای پیشرفته، تحریم‌های اقتصادی است. نتایج مطالعه خدادادی و همکاران (۱۳۹۴)، نشان داد که تولید ناخالص داخلی، متغیرهای مجازی تحریم‌های ضعیف دوره قبل و فعلی و تحریم قوی دوره قبل

اختلافات موجود در مباحث هسته‌ای و منطقه‌ای، کشور با تحریم‌های مختلف از سوی ابرقدرت‌ها دست و پنجه نرم می‌کند که صنعت ورزش نیز از پیامدهای احتمالی آن، مستثنی نمی‌باشد لذا شناسایی پیامدهای احتمالی، می‌تواند نقشه راهی برای سازمان‌های ذی‌ربط مانند وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و وزارت خارجه، در جهت تدوین برنامه‌های راهبردی و با انجام اقدامات پیشگیرانه باشد. علاوه بر این به صورت نظری، این نتایج می‌تواند در تکمیل مبانی نظری حوزه ورزش (خصوصاً حوزه سیاسی یا دیپلماسی ورزش) مورد استفاده قرار گیرد. با توجه به موارد فوق، محقق در پی پاسخ به این سؤال است: پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش کدامند؟

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش با هدف شناسایی پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش صورت گرفت لذا از لحاظ هدف کاربردی است. تحقیق حاضر کیفی و از نوع پژوهش‌های اکتشافی است که از روش تحلیل مضمون یا تماتیک^۲ استفاده شده است. تحلیل مضمون ضمن اینکه خود یک روش مستقل تحلیلی است، در مرحله اول به دنبال الگویابی داده‌هاست (نقی‌پورگیوی و همکاران، ۱۳۹۷: ۸۰). جامعه آماری متشکل از کلیه صاحب‌نظران رشته مدیریت ورزشی با سابقه علمی در مسائل سیاسی ورزش، بودند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند انجام شد که با ۱۸ مصاحبه، اشباع نظری^۳ صورت گرفت. در این راستا گوبا و لینکلن (۱۹۹۴) بیان داشتند که در یک مطالعه که با دقت هدایت شده است و در آن انتخاب نمونه به صورت تکاملی و تعاقبی بوده است، با حدود ۱۲ شرکت‌کننده به نقطه اشباع نظری خواهد رسید و احتمالاً این تعداد بیشتر از ۲۰ نفر نخواهد شد. ابزار تحقیق مصاحبه نیمه ساختاریافته^۴ با خبرگان بود. در این مرحله گردآوری داده‌ها به شیوه جمع‌آوری داده‌های کیفی صورت گرفت: ۱. انتخاب افراد، ۲. تماس و برقراری ارتباط، ۳. نمونه‌گیری (به صورت هدفمند)، ۴. انتخاب رویکرد گردآوری داده‌ها (مطالعه پیشینه تحقیق و اخذ مصاحبه)، ۵. چگونگی ثبت داده‌ها (به صورت ضبط صدا و یادداشت برداری)، ۶. حل و فصل دشواری‌ها، ۷. نگهداری، تنظیم و تحلیل داده‌ها (ننسبردی، ۱۳۹۳، ۳). ذکر این نکته حائز اهمیت است که فهرستی مقدماتی به عنوان سؤالات مصاحبه و ابزار اولیه گردآوری

اثر مثبت بر تراز تجاری ایران داشته است. متغیر جمعیت، نرخ ارز، مسافت و متغیر مجازی تحریم قوی دوره فعلی اثر منفی بر سهم تجارت ایران با شرکای عمده تجاری صنعت ورزش دارد. عیدی و یوسفی (۱۳۹۵)، تحریم را یکی از نقاط ضعف میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی در ایران دانستند. خدادادی و همکاران (۱۳۹۸)، در پایان مطالعه خود گزارش کردند که تولید ناخالص داخلی، متغیرهای مجازی تحریم‌های ضعیف دوره قبل و فعلی و تحریم قوی دوره قبل اثر مثبت بر تراز تجاری داشته است. متغیر جمعیت، نرخ ارز، مسافت و متغیر مجازی تحریم قوی دوره فعلی اثر منفی بر سهم تجارت ایران با شرکای عمده تجاری دارد. همچنین بررسی روند تغییرات سهم تجارت کالاهای ورزشی ایران با شرکای تجاری‌اش نشان می‌دهد که تحریم‌های ضعیف تأثیر بیشتری بر روند تغییرات این سهم داشته و این تغییرات نامتقارن هم می‌باشد. به عبارتی تحریم‌های قوی دوره فعلی اثر منفی بر سهم تجارت شرکا داشته و تحریم‌های ضعیف تأثیر بالاتری بر پیش‌بینی نوسانات تجاری در صنعت مورد مطالعه داشته است. اسلامی و همکاران (۱۳۹۵)، تحریم‌های بین‌المللی را به عنوان یکی از موانع ورود گردشگران ورزشی به کشور ایران دانستند.

می‌توان از پیشینه تحقیق استنباط کرد که مطالعات موجود به اختصار به برخی از پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش پرداختند که عمدتاً بر بخش اقتصادی و تولیدی تمرکز کرده‌اند اما مطالعه حاضر در پی شناسایی کلیه حوزه‌های اثرپذیر از تحریم‌های بین‌المللی می‌باشد که این مورد از جنبه نوآوری تحقیق است. به عنوان مثال ممکن است تحریم‌های بین‌المللی به تأمین نشدن بودجه و جوایز فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها بیانجامد. در این راستا می‌توان به بلوکه شدن حساب‌های بانکی کی‌روش در امارات و سوییس و بلوکه شدن پول‌های فدراسیون فوتبال و تیم‌های استقلال، پرسپولیس و پدیده در فیفا اشاره کرد. تحریم‌ها می‌توانند منجر به عدم اعزام تیم‌های ورزشی به اردوهای آماده‌سازی و رقابت‌های بین‌المللی شوند و ممکن است به عدم همکاری سازمان‌های بین‌المللی و یا برندهای بین‌المللی بیانجامد. به عنوان مثال می‌توان به عدم همکاری اسپانسرهایی مانند نایک و آدیداس در تأمین البسه تیم ملی اشاره کرد. همچنین می‌توان به محرومیت ورزشکاران ایرانی از هدایای سامسونگ در المپیک زمستانی ۲۰۱۸ یاد کرد. همانطور که مشاهده می‌شود ممکن است ردپای تحریم‌های بین‌المللی، فضایی وسیع‌تر از حوزه تولید را فرا گیرد لذا انجام یک تحقیق جامع، ضروری است. از دیگر ضرورت تحقیق می‌توان به شرایط کنونی کشور اشاره کرد چرا که با توجه به

2. Thematic analysis
3. purposive sampling
4. Theoretical saturation
5. Guba & Lincoln
6. Semi-structured

دو دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی که از موضوع تحقیق مطلع بودند، یاری گرفته شد. علاوه بر این، یافته‌های تحقیق در اختیار ۵ تن از مشارکت‌کنندگان قرار گرفت و نظرات تکمیلی آنان نیز اعمال شد. **قابلیت انتقال: انتقال‌پذیری نتایج پژوهش، نشانگر تعمیم‌پذیری** نتایج حاصله به سایر گروه‌ها و محیط‌های مشابه است. هر چند پیتنی و پارکر (۲۰۰۹) اعتقاد دارند که این امر خارج از توانایی پژوهشگر کیفی است اما می‌توان با استخراج و ارائه حداکثری یافته‌ها (تا جایی که ممکن باشد) تا حدودی این بخش از روایی تحقیق را نیز تأمین کرد که در این پژوهش با مرور متعدد مصاحبه‌ها و استخراج حداکثری و غیر تکراری مطالب سعی بر اجرای این توصیه شد. همچنین در مطالعه‌ای اشاره شده است که می‌توان با ارائه جزئیات و ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان مانند سن، جنس، سابقه کار، تحصیلات و سایر موارد، به بهبود قابلیت انتقال کمک کرد (طباطبایی و همکاران، ۱۳۹۲، ۶۶۷) در تحقیق حاضر برخی از ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان گزارش شده است. قابلیت تأییدپذیری^۱ تأییدپذیری نتایج پژوهش کیفی هنگامی تحقق می‌یابد که سایر محققان بتوانند به روشنی مسیر تحقیق و اقدامات انجام شده توسط محقق را دنبال کنند. در همین رابطه استومل (۲۰۰۴) بیان می‌کند که هدف بررسی تأییدپذیری، مشخص کردن این است که آیا دو محقق (یا بیشتر)، می‌توانند بر روی تصمیم‌هایی که در طول مطالعه اخذ نموده‌اند، به توافق برسند؟ تصمیماتی پیرامون این که چه داده‌هایی جمع‌آوری شده، چگونه تفسیر شده‌اند و کاربردها یا ارتباط یافته‌های مطالعه در عمل چیست (طباطبایی و همکاران، ۱۳۹۲، ۶۶۸). جهت تأییدپذیری، پژوهشگر می‌تواند یادداشت‌ها و مصاحبه‌ها را ثبت و ضبط کند و همچنین تمام روند پژوهش و مسیر تصمیمات خود در طی پژوهش را در گزارش بیان نماید که در این پژوهش سعی بر انجام حداکثری این موارد شده است.

همچنین در تحقیق حاضر از پایایی باز آزمون^۲ برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های انجام گرفته، استفاده شده است. روش محاسبه پایایی بین کدگذاری‌های انجام گرفته توسط پژوهشگر به ترتیب زیر است:

$$\text{درصد پایایی} = \frac{2 \times \text{تعداد توافقات}}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100$$

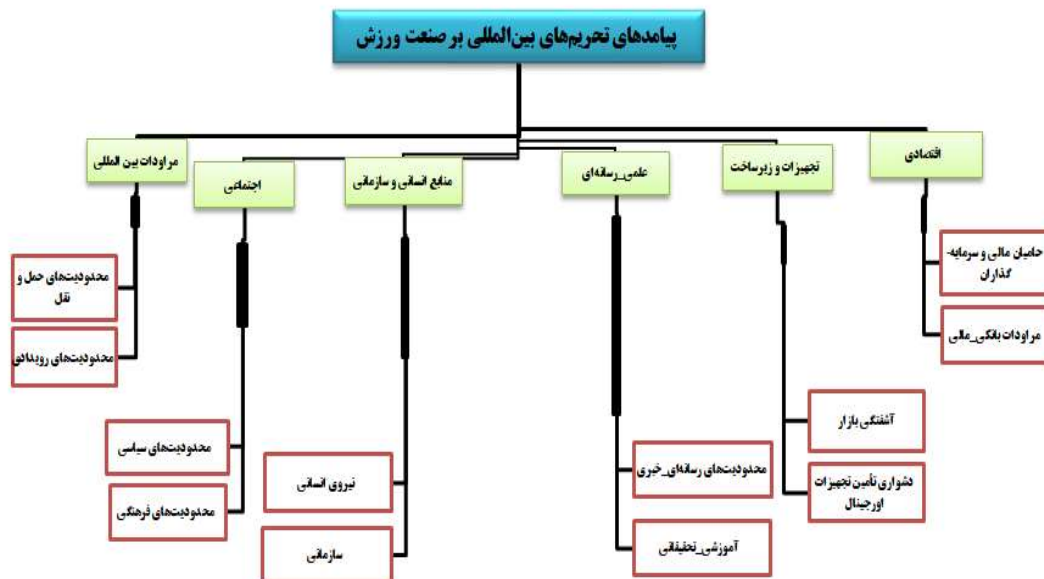
داده‌ها تنظیم شد و سپس به عنوان راهنمای مصاحبه، قبل از انجام مصاحبه با هر یک از صاحب‌نظران، برای آنان ارسال شد. سؤالات اولیه مصاحبه با توجه به پیشینه تحقیق و اهداف مورد نظر تدوین شدند که در بین اعضای نمونه با توالی متفاوتی ارائه می‌شد و وابسته به شرایط مصاحبه، سؤالات دیگری نیز اضافه شد. مصاحبه با توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان شروع و سپس سؤالات اصلی پژوهش ارائه می‌شد و در پایان نیز از مصاحبه‌شوندگان با سؤال باز مانند "فکر می‌کنید مطلبی هست که به آن در این حوزه نپرداخته‌اید؟" خاتمه یافت. مدت زمان مصاحبه بین ۳۰ الی ۴۰ دقیقه بود که در پژوهش حاضر میانگین مصاحبه با نمونه‌ها ۳۵ دقیقه بود. ذکر این نکته ضروری است که به منظور ثبت اطلاعات حاصل از مصاحبه‌ها، علاوه بر نکته‌برداری، از دستگاه ویژه ضبط صدا^۳ نیز استفاده گردید. به دلیل مسائل اخلاقی، پژوهشگر قبل از شروع هر مصاحبه، برای ضبط مصاحبه از مصاحبه‌شوندگان اجازه گرفت. همچنین مکان مصاحبه نیز محل مورد توافق مصاحبه‌شونده و پژوهشگر بود. پس از اخذ مصاحبه‌ها، به شیوه تحلیل مضمون، پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش استخراج گردید و در نهایت قالب نقشه تماتیک یا نمودار درختی گزارش شد. به طور کلی تحلیل مضمون به دنبال استخراج مضامین و مفاهیم موجود در مصاحبه بوده و شبکه مضامین که در پایان ساخته می‌شود، منجر به ساختار دادن به این مضامین می‌شود. در این راستا تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها انجام پذیرفت: مرحله اول: تجزیه و توصیف مصاحبه‌ها (مکتوب کردن مصاحبه‌ها، ایجاد کدهای اولیه و کدگذاری، جستجو شناخت مضامین)؛ مرحله دوم: تشریح و تفسیر متن (ترسیم شبکه مضامین، تحلیل شبکه مضامین)؛ مرحله سوم: ترکیب و ادغام متن (تدوین گزارش). از آنجا که نظریه‌های عرصه علوم انسانی و رفتاری، در طول زمان قابل اصلاح و تعدیل هستند، به جای واژه روایی و پایایی از واژه‌های دیگر مانند مقبولیت، قابلیت انتقال و تأییدپذیری استفاده می‌شود. مقبولیت^۴ مقبولیت به واقعی بودن توصیف‌ها و یافته‌های پژوهش اشاره دارد و عبارت است از درجه اعتماد به واقعی بودن یافته‌ها برای شرکت‌کنندگان پژوهش و برای زمینه‌ای که این پژوهش در آن انجام شده است. پیتنی و پارکر^۵ (۲۰۰۹)، سه روش (الف) منابع داده متعدد، ب) تحلیلگران متعدد و ج) روش‌های متعدد را برای افزایش مقبولیت پژوهش کیفی پیشنهاد کردند که در این پژوهش از روش تحلیلگران متعدد استفاده شد. در این راستا، در روند اخذ مصاحبه و تحلیل داده‌ها از

1 . Transferability 0
1 . Dependability 1
1 . test – Retest 2

7. voice recording
8. Credibility
9. Pitney & Parker

جدول ۱. محاسبه پایایی مصاحبه‌ها به روش باز آزمون

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بازآزمون (درصد)
۱	P _۱	۱۴	۶	۲	۹۴٪
۲	P _۹	۱۷	۸	۱	۸۳٪
۳	P _{۱۳}	۱۶	۶	۴	۸۵٪
	کل	۴۷	۲۰	۷	۸۷٪

نمودار ۱. نقشه تماتیک پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش

یافته‌های پژوهش

در این بخش، پس از بیان ویژگی‌های جمعیت شناختی مصاحبه‌شوندگان، به تحلیل کیفی پاسخ پرسش اصلی پژوهش پرداخته می‌شود. نتایج آمار توصیفی نشان داد که ۷۰ درصد مصاحبه‌شوندگان مرد و ۳۰ درصد زن بودند که تمامی این افراد دارای مدرک دکتری رشته مدیریت ورزشی بودند. ۲۰ درصد از مصاحبه‌شوندگان در رده سنی بین ۳۰ تا ۳۹ سال، ۶۵ درصد در رده سنی بین ۴۰ تا ۴۹ سال، ۱۵ درصد باقی‌مانده در رده سنی بین ۵۰ تا ۶۰ سال قرار داشتند. از لحاظ سابقه کار ۲۵ درصد زیر ۱۰ سال، ۶۰ درصد بین ۱۰-۲۰ سال و ۲۵ درصد بالای ۲۰ سال سابقه کار داشتند.

در جدول شماره ۲ تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی مقوله‌های فرعی، مقوله‌های اصلی و مفهوم‌ها در ارتباط با شناسایی پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش نمایش داده شده است.

نمودار شماره ۱ مربوط به نقشه تماتیک پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش می‌باشد.

از بین مصاحبه‌های انجام گرفته، به صورت تصادفی، تعداد ۳ مصاحبه انتخاب شد و هر کدام از آن‌ها دو بار در یک فاصله زمانی ۳۰ روزه (یک ماه) توسط پژوهشگر کدگذاری شدند. در این راستا استمپلر^۳(۲۰۰۱)، در پژوهش خود میزان پایایی بیشتر از ۶۰ صدم را مورد تأیید و قابل قبول بیان نمود (استمپلر، ۲۰۰۱). نتایج حاصل از کدگذاری‌ها در جدول شماره ۱ آمده است:

همان‌طور که در جدول شماره ۱، مشاهده می‌شود تعداد کل کدها در دو فاصله زمانی ۳۰ روزه برابر ۴۷، تعداد کل توافقات بین کدها در این دو زمان برابر ۲۰، و تعداد کل عدم توافقات در این دو زمان برابر ۷ بود. پایایی باز آزمون مصاحبه‌های انجام گرفته در این پژوهش با استفاده از فرمول ذکر شده، برابر ۸۵ صدم است. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از 60 صدم است (استمپلر، ۲۰۰۱)، قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید و قابل قبول است.

جدول ۲. مفهوم‌ها، مقوله‌های اصلی و مقوله‌های فرعی پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش

مفهوم	مقوله اصلی	مقوله فرعی
اقتصادی	حامیان مالی و سرمایه‌گذاران	عدم حضور شرکت‌ها و مؤسسات بین‌المللی در نمایشگاه‌های داخل کشور
		بی‌اعتمادی اسپانسرهای بین‌المللی و عدم همکاری آن‌ها
		عدم دعوت شرکت‌ها و یا برندهای ورزشی داخلی به رویدادهای بین‌المللی
		خروج کشورهای چند ملیتی ورزشی از کشور
		از دست دادن شرکای تجاری
	اثر منفی بر تراز تجاری	
	مراودات بانکی_مالی	عدم همکاری برخی از برندهای ورزشی
		عدم واریز یا دشواری در واریز پاداش‌های مسابقات بین‌المللی به حساب وزارت ورزش یا فدراسیون‌های ورزشی
		دشواری یا عدم حمایت‌های مالی فدراسیون‌های بین‌المللی به فدراسیون‌های ملی
		تأمین نشدن بودجه فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها
مسدود شدن حساب‌های بانکی در خارج از کشور (بلوکه شدن)		
دشواری در نقل و انتقالات بانکی		
تجهیزات و زیرساخت	آشفته‌گی بازار	ظهور روزافزون کالاهای ورزشی جعلی (مانند وسایل بدنسازی)
		افزایش قیمت کالاها، ناپایب شدن برخی کالاها و ورزشی
		کاهش کیفیت البسه‌های موجود در بازار
		اختلال در پروژه‌های عمرانی و زیرساختی
		مشکلات در بازسازی و تجهیز اماکن ورزشی
	دشواری تأمین تجهیزات اصلی	ظهور روزافزون مکمل‌های ورزشی جعلی
		دشواری در دسترسی به البسه مدرن و با کیفیت
		دشواری در دسترسی به تجهیزات تخصصی استاندارد
		کاهش تمایل تیم‌ها و شرکت‌های ورزشی به خرید کالاهای ورزشی ایرانی
		دشواری در واردات مکمل‌های بدنسازی
علمی_رسانه‌ای	محدودیت‌های رسانه‌ای_خبری	دشواری در واردات کالاهای پزشکی_ورزشی
		حضور محدود خبرنگاران بین‌المللی در رویدادهای ورزشی
		امتناع کشورهای خارجی از فروش حق پخش تلویزیونی
		رسانه‌ای نکردن یا تحت الشعاع قرار دادن رویدادها
		دشواری در اعزام خبرنگاران ورزشی به رویدادهای بین‌المللی
	آموزشی_تحقیقاتی	موانع پیش روی اسپانسرهای داخلی برای شرکت در رویدادهای بین‌المللی
		محدود شدن ارتباطات با مراکز تحقیقاتی بین‌المللی
		موانع اعزام خبرگان علمی و پژوهشی به رویدادهای ذی‌ربط
		دشواری در دستیابی به منابع علمی_ورزشی نوین
		دشواری در تأمین وسایل و الزامات آزمایشگاهی ورزشی (مانند کیت برای نمونه‌گیری خون و ...)
منابع انسانی و سازمانی	نیروی انسانی	دشواری در جذب نیروهای انسانی متخصص بین‌المللی (مانند بازیکن، مربی، داور و ...)
		از بین رفتن برخی مشاغل
		پیشروی نرخ بیکاری
		دشواری در پرداخت جوایز و حقوق ورزشکاران
		دشواری در پرداخت حقوق ماهانه کارکنان سازمان‌های ورزشی
	سازمانی	کمیود کرسی‌های بین‌المللی
		قرار گرفتن برخی از سازمان‌های ورزشی در لیست سیاه

مفهوم	مقوله اصلی	مقوله فرعی
		عدم مرادده مناسب سازمان‌ها و فدراسیون‌های ورزشی با سازمان‌های بین‌المللی و سایر کشورها
اجتماعی	محدودیت‌های سیاسی	عدم نمایش هویت ملی در رویدادها (مانند نمایش پرچم یا پخش سرود ملی)
		سویگیری در قرعه‌کشی در جدول مسابقات ورزشکاران
	محدودیت‌های فرهنگی	اخذ ویزا همراه با محدودیت مکانی و جابه‌جایی ورزشکاران در شهر میزبان مشارکت اندک اقشار ضعیف و متوسط جامعه در فعالیت‌های ورزشی عدم همکاری فرهنگی مشکلات مربوط به اقشار ضعیف و متوسط در مهیا کردن تجهیزات ورزشی
مرادوات بین‌المللی	محدودیت‌های حمل و نقل	اختلالات و موانع در سیستم حمل و نقل بین‌المللی موانع کاروان‌های ورزشی جهت اخذ روادید
		افزایش چند برابری هزینه‌های اعزام تیم‌ها به مسابقات از قبیل تعویض چندین خطوط هوایی برای رسیدن به کشور مقصد بازی‌ها مشکلات مربوط به گروه تدارکات تیم در مواردی مانند رزرو هتل و ... در سفرهای خارجی
	محدودیت‌های رویدادی	عدم شرکت تیم‌های ورزشی خارجی در رویدادهای ورزشی ملی عدم همکاری کشورها در برگزاری بازی‌های تدارکاتی کاهش توریسم ورزشی دشواری در اخذ میزبانی عدم اعزام تیم‌ها به اردوهای آماده‌سازی دشواری در اعزام تیم‌ها به رقابت‌های بین‌المللی کاهش وفاداری هواداران بین‌المللی محدودیت‌های مربوط به اخذ روادید و بلیت برای تماشاگران در رویدادهای برون‌مرزی

نتایج در جدول شماره ۲ و نمودار شماره ۱ نشان می‌دهد که از تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی تعداد ۵۸ مقوله فرعی به- دست آمده است که در ۱۲ مقوله اصلی قرار گرفته شد. در نهایت نیز از مقوله‌های به‌دست آمده به شش مفهوم عوامل اقتصادی (۱۲ مقوله فرعی و ۲ مقوله اصلی)، عوامل تجهیزاتی و زیرساختی (۱۱ مقوله فرعی و ۲ مقوله اصلی)، عوامل علمی-رسانه‌ای (۹ مقوله فرعی و ۲ مقوله اصلی)، منابع انسانی و سازمانی (۸ مقوله فرعی و ۲ مقوله اصلی)، عوامل اجتماعی (۶ مقوله فرعی و ۲ مقوله اصلی) و مرادوات بین‌المللی (۱۲ مقوله فرعی و ۲ مقوله اصلی) به‌دست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از تحقیق حاضر شناسایی پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش بود. پس از تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی مشخص شد که پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش شامل شش حوزه اقتصادی،

تجهیزاتی و زیرساختی، علمی-رسانه‌ای، منابع انسانی و سازمانی، اجتماعی و مرادوات بین‌المللی می‌باشد. در بعد اقتصادی به دو مقوله اصلی حامیان مالی و سرمایه‌گذاران و مرادوات بانکی-مالی اشاره شد که این حوزه شامل مواردی مانند عدم حضور شرکت‌ها و مؤسسات بین‌المللی در نمایشگاه‌های داخل کشور، بی‌اعتمادی اسپانسرهای بین‌المللی و عدم همکاری آن‌ها، خروج کشورهای چند ملیتی ورزشی از کشور، از دست دادن شرکای تجاری، دشواری یا عدم حمایت‌های مالی فدراسیون‌های بین‌المللی به فدراسیون‌های ملی، مسدود شدن حساب‌های بانکی در خارج از کشور و ... می‌باشد. در این راستا نتایج مطالعه خدادادی و همکاران (۱۳۹۴) نشان داد که تولید ناخالص داخلی، متغیرهای مجازی تحریم‌های ضعیف دوره قبل و فعلی و تحریم قوی دوره قبل اثر مثبت بر تراز تجاری ایران داشته است. متغیر جمعیت، نرخ ارز، مسافت و متغیر مجازی تحریم قوی دوره فعلی اثر منفی بر سهم تجارت ایران با شرکای عمده تجاری صنعت ورزش دارد.

تمام متغیرها به جز متغیرهای مجازی تحریم ضعیف دوره قبل و فعلی و تحریم قوی دوره قبل به لحاظ آماری معنی‌دار هستند. خدادادی و همکاران (۱۳۹۸) در پایان مطالعه خود با عنوان "اثر تحریم بر تجارت ایران و شرکای عمده تجاری و پیش‌بینی روند تجارت در صنعت ورزش" گزارش کردند که تولید ناخالص داخلی، متغیرهای مجازی تحریم‌های ضعیف دوره قبل و فعلی و تحریم قوی دوره قبل اثر مثبت بر تراز تجاری داشته است. متغیر جمعیت، نرخ ارز، مسافت و متغیر مجازی تحریم قوی دوره فعلی اثر منفی بر سهم تجارت ایران با شرکای عمده تجاری دارد. همچنین بررسی روند تغییرات سهم تجارت کالاهای ورزشی ایران با شرکای تجاری‌اش نشان می‌دهد که تحریم‌های ضعیف تأثیر بیشتری بر روند تغییرات این سهم داشته و این تغییرات نامتقارن هم می‌باشد. به عبارتی تحریم‌های قوی دوره فعلی اثر منفی بر سهم تجارت شرکا داشته و تحریم‌های ضعیف تأثیر بالاتری بر پیش‌بینی نوسانات تجاری در صنعت مورد مطالعه داشته است. همچنین در مطالعه‌ای گزارش شده است که تحریم‌های اقتصادی آمریکا نه تنها موجب تنگناهایی در خرید و واردات کالا از خارج گردید؛ بلکه باعث افزایش تعداد واسطه‌ها در خریدهای کشور از خارج، افزایش هزینه‌های حمل و نقل و بیمه و توقف کشتی‌ها و طولانی‌شدن مدت زمان حمل کالا به علت تأمین کالاهای ضروری به‌وسیله وارد کنندگان از طریق واسطه‌های کوییتی یا دیگر بنادر خلیج فارس شد (کریم‌زاده، ۱۳۹۲؛ ۹). سیستم بانکی در ایران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به عنوان بازوی دولت به شمار میرفته و می‌رود و به ویژه در اجرای برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، بخش مهمی از موفقیت متأثر از میزان توانمندی نظام بانکی است که با تحریم بانکها، این توانمندی مورد هدف قرار گرفته است. دوران تحریم برای فعالان اقتصادی تجربه‌ای بس ناگوار است، چرا که رونق سرمایه‌گذاری و تولید این بخش بیش از هر چیز نیازمند فضای امن و با ثبات است. تحریم اقتصادی و تحریم بانکها، ریسک کشوری و هزینه‌های تحمیل شده را افزایش می‌دهد. به علاوه، اعمال تحریم‌های متوالی در حوزه‌های مختلف، امنیت و آرامش را از اقتصاد کشور سلب می‌نماید و زمینه را برای خروج سرمایه‌ها از کشور فراهم می‌سازد. تحریم بانکها می‌تواند بر حساب ذخیره ارزی، افزایش مخاطره در خصوص منابع بانک، احتمال محدودیت بهره‌برداری از دارایی‌ها در خارج از کشور یا مسدود شدن سپرده‌ها، افزایش مطالبات، ریسک اعتباری، کاهش اعتماد بین‌المللی به سیستم بانکی، بر نیروهای متخصص بانکی، کاهش اعتماد عمومی به نظام بانکی و

تحمیل هزینه‌های تأمین مالی تأثیر بگذارد (وصالی و ترابی، ۱۳۸۹؛ ۴۰). در راستای نتایج فوق پیشنهاد به تدوین برنامه‌های اجرایی منظم و منسجم، توسط سازمان‌های ورزشی و غیر ورزشی و در جهت توسعه اقتصادی می‌شود. در این راستا سازمان‌های مربوطه می‌توانند به سرمایه‌گذاری بر پتانسیل‌های داخلی مانند حمایت از برندهای ورزشی ملی بپردازند. از طرفی دیگر به سازمان‌های متولی ورزش مانند وزارت ورزش پیشنهاد می‌شود که با جلب رضایت و اعتماد شرکت‌های بین‌المللی، ورود کالاهای ورزشی را تسهیل کنند. همچنین به کمیته ملی المپیک و وزارت خارجه پیشنهاد به مشارکت دوجانبه در جهت میرا ساختن صنعت ورزش از تحریم‌های بین‌المللی، با مطرح کردن آرمان‌های صلح‌طلبانه المپیک در جوامع بین‌المللی می‌شود.

در حوزه تجهیزات و زیرساخت‌ها به دو مقوله اصلی آشفتگی بازار و دشواری در تأمین تجهیزات اصلی (اورجینال) اشاره شد که می‌توان به مواردی مانند ظهور روزافزون کالاهای ورزشی جعلی، افزایش قیمت کالاها، نایاب شدن برخی کالاهای ورزشی، کاهش کیفیت البسه‌های موجود در بازار، ظهور روزافزون مکمل‌های ورزشی جعلی، کاهش تمایل تیم‌ها و شرکت‌های ورزشی به خرید کالاهای ورزشی ایرانی، دشواری در واردات کالاهای پزشکی_ورزشی و ... اشاره کرد. در این راستا عسکریان و جعفری (۱۳۸۶) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی میزان مبادلات بین‌المللی کالاهای ورزشی ایران در سال‌های ۱۳۷۷ و ۱۳۸۰، گزارش کردند که یکی از عوامل مؤثر بر کمتر بودن مبادلات بین‌المللی ایران نسبت به کشورهای پیشرفته، تحریم‌های اقتصادی است. علاوه بر این گزارش شده است که با افزایش نرخ ارز و کاهش ارزش پول داخل، قیمت کالاهای وارداتی برای مصرف‌کنندگان ورزشی در داخل کشور گران‌تر می‌شود که باعث کاهش حجم واردات ورزشی و کاهش سهم تجارت شرکای صنعت ورزش شده است (خدادادی و همکاران، ۱۳۹۴؛ ۱۴). زکی‌زاده قریه علی و نوبخت رضانی (۱۳۹۶) تحریم‌های بین‌المللی و عدم فعالیت شرکت‌های بین‌المللی در بخش گردشگری ورزشی را از موانع توسعه توریسم ورزشی خواندند. علاوه بر این در مطالعه‌ای اشاره شد که آشفتگی سیستم توزیع، احتکار و گرانفروشی، پیدایش بازار سیاه برای بسیاری از کالاها و تشکیل کمیته صنفی و دادگاه انقلابی ویژه در این موارد را می‌توان از تبعات تحریم‌های آمریکا دانست. تحریم‌های آمریکا ایران را مجبور به پرداخت هزینه‌های بیشتر برای کالاهای وارداتی نموده است. یکی از آثار تحریم‌های اقتصادی آمریکا به ایران کاهش ارزش ریال

تحریم‌های بین‌المللی دانست. به عبارتی دیگر هر جا که سخن از ورزش حرفه‌ای و قهرمانی باشد، می‌توان ردپای رسانه‌های ملی و فراملی و یافته‌های علمی را مشاهده کرد. بنابراین این دو بُعد نیز کاملاً از تحریم‌های بین‌المللی تأثیر می‌پذیرند. این ابعاد به‌طور مستقیم با مسافرت‌های بین‌المللی یا ورود و خروج کالاها و اخذ حق پخش تلویزیونی همراه است. در این راستا پیشنهاد می‌شود که وزارت خارجه در جهت موانع مربوط به اخذ روایید اقدامات لازم را صورت دهد. همچنین در جهت تهیه نیازهای تحقیقاتی یا برنامه‌های تلویزیونی یا رادیویی، می‌توان از منابع دست دوم، کشور یا شرکت‌های واسط، بهره‌مند شد.

در بُعد منابع انسانی و سازمانی به دو مقوله اصلی نیروی انسانی و سازمانی اشاره شد. این حوزه به پیامدهایی مانند دشواری در جذب نیروهای متخصص بین‌المللی، از بین رفتن برخی مشاغل و پیشروی نرخ بیکاری، دشواری در پرداخت جوایز و حقوق ورزشکاران، قرار گرفتن برخی از سازمان‌های ورزشی در لیست سیاه، عدم مراوده مناسب سازمان‌ها و فدراسیون‌های ورزشی با سازمان‌های بین‌المللی و سایر کشورها و ... تأکید می‌کند. در این راستا می‌توان به این موضوع اشاره کرد که تحریم بین‌المللی مساوی است با بسته شدن روابط با سایر کشورها. به طبع، این موضوع تبعات زیادی برای کشور دارد که یکی از مهم‌ترین آن‌ها محدودیت‌های ایجاد شده در بُعد سازمانی و نیروی انسانی می‌باشد. از یک طرف نقل و انتقالات نیروی انسانی در حوزه بین‌الملل از بین می‌رود و از طرف دیگر با وجود تحریم‌های بین‌المللی برخی از سازمان‌ها، کارخانه‌ها و تیم‌های ورزشی ورشکست و یا رو به سقوط حرکت می‌کنند که این موضوع منجر به تعطیلی سازمان یا کاهش نیروی انسانی می‌شود. بنابراین می‌توان تأثیر تحریم‌های بین‌المللی بر نرخ رشد بیکاری را مشاهده کرد. همچنین با وجود این تحریم‌ها، ارتباطات سازمانی محدود و یا منتفی می‌شود که این مورد نیز ادامه حیات سازمان را با خطر مواجه می‌کند. در راستای یافته‌های فوق پیشنهاد به تأکید بر نقش آموزش و نقش‌آفرینی کارآفرینان می‌شود. سازمان‌های متولی می‌بایست در جهت تربیت و آموزش نیروهای متخصص گام بردارند که نتیجه آن خودکفایی و عدم نیاز به نیروهای انسانی بین‌المللی می‌شود. علاوه بر این، کارآفرینان می‌توانند در راستای ایجاد شغل‌های جایگزین، مشارکت فعال داشته باشند.

همچنین پیامدهای حوزه اجتماعی به دو مقوله اصلی محدودیت‌های سیاسی و فرهنگی تمرکز دارد. این نمونه از پیامدها به عواملی مانند عدم نمایش هویت ملی در رویدادها

بوده است که به نوبه خود باعث کاهش واردات و تحدید دسترسی ایران به سرمایه و تکنولوژی خارجی شده است. به عبارت دیگر تحریم‌های آمریکا جو سرمایه‌گذاری در ایران را تغییر داد و انتقال تکنولوژی به ایران صورت نگرفت. تحریم‌های آمریکا همچنین ایران را مجبور کرد قسمتی از طرح‌های توسعه ساختاری اقتصادی را پس از جنگ متوقف کند (کریم‌زاده، ۱۳۹۲؛ ۹). اعمال تحریم علیه بانک‌های ایرانی باعث شده است که شرکت‌های ایرانی که در زمینه خرید و فروش کالا با کشورهای خارجی فعالیت می‌کنند، ناگزیر شوند در فقدان پشتوانه بانکی، مشکلات را دور بزنند و از طریق واسطه‌ها و دلالان کشورهای ثالث گشایش اعتبار کنند. مستقیم‌ترین پیامد چنین کاری، بالا رفتن هزینه معامله و صرف زمان طولانی‌تر برای رسیدن به اهداف و تأثیر منفی بر کیفیت و زمانبندی آن‌ها است. آنچه روشن است، این است که بخش بزرگی از انرژی مفید تولیدکننده‌ها و شرکت‌های داخلی، به جای جریان یافتن در روند تولید و توسعه، به فرسایش زمانی می‌گذرد. این وضعیت، علاوه بر ایجاد بار توری، تولیدکنندگان را تحت فشار قرار می‌دهد و از حاشیه سود آن‌ها می‌کاهد و حتی چه بسا هزینه‌های تمام شده برای آنان بیش از قیمت فروش باشد. طبیعی است که در چنین شرایطی، تولیدکنندگان نتوانند طبق انتظارات قبلی به تعهدات مالی خود در برابر بانک‌ها عمل نمایند و بازپرداخت تسهیلات دریافتی با تأخیر مواجه می‌شود (وصالی و ترابی، ۱۳۸۹؛ ۴۲). در بعد زیرساخت‌ها و تجهیزات پیشنهاد به تأکید بر ظرفیت‌های داخلی می‌شود چراکه این مسأله در راستای اقتصاد مقاومتی و رویه خودکفا شدن کشور می‌باشد. علاوه بر این می‌توان کالاهای مورد نیاز را به صورت نیابتی از سایر کشورها وارد کرد.

در بعد علمی_رسانه‌ای به مقوله‌های اصلی محدودیت‌های رسانه‌ای_خبری و آموزشی_تحقیقاتی اشاره شد که این حوزه شامل مواردی مانند حضور محدود خبرنگاران بین‌المللی در رویدادهای ورزشی، امتناع کشورهای خارجی از فروش حق پخش تلویزیونی، دشواری در اعزام خبرنگاران ورزشی به رویدادهای بین‌المللی، محدود شدن ارتباطات با مراکز تحقیقاتی بین‌المللی، موانع اعزام خبرگان علمی و پژوهشی، دشواری در تأمین وسایل و الزامات آزمایشگاهی ورزشی و ... بود. به منظور تحلیل این بخش از یافته‌ها می‌توان به آمیختگی حوزه رسانه و ورزش و یافته‌های علمی و ورزشی اشاره کرد. از آنجا که بخش اعظمی از جذابیت و پیشرفت ورزش را حضور رسانه و یافته‌های علمی تضمین می‌کنند، نمی‌توان این بُعد را بی‌تأثیر از

(مانند نمایش پرچم یا پخش سرود ملی)، سوگیری در قرعه کشی در جدول مسابقات ورزشکاران، ویزای همراه با محدودیت مکانی و جابه‌جایی ورزشکاران در شهر میزبان، مشارکت اندک اقشار ضعیف و متوسط جامعه در فعالیت‌های ورزشی، عدم همگرایی فرهنگی و مشکلات مربوط به اقشار ضعیف و متوسط در مهیا کردن تجهیزات ورزشی اشاره دارد. در این راستا گودرزی (۱۳۹۶) متذکر شد که تحریم‌ها موجب نقض حقوق فردی و اجتماعی شهروندان عادی جامعه می‌شود و زندگی افراد جامعه را در تنگنا و سختی قرار می‌دهد و باعث نقض حقوق بشر می‌شود. در گذشته اکثر رویدادهای ورزشی با جنبه ورزشی یا تفریحی صورت می‌گرفت و سایر ابعاد جامعه با این صنعت ارتباط تنگاتنگی نداشتند. در دنیای امروزی شاهد آمیختگی صنعت ورزش با اقتصاد، سیاست، جامعه‌شناسی و ... هستیم که هر یک اثرات متقابلی بر یکدیگر می‌گذارند. حضور در رویدادهای بین‌المللی منجر به شناخت یک کشور، فرهنگ و اقتدار می‌شود که این مورد نشان‌دهنده روابط مستقیم ورزش و اجتماع و سیاست می‌باشد. حال با در نظر گرفتن تحریم‌های بین‌المللی، کشور از حضور در برخی رویدادها منع می‌شود که این مورد به طور مستقیم بر جامعه تأثیر منفی می‌گذارد. از طرفی دیگر تحریم‌های بین‌المللی، ورزش کشور را رو به نزول سوق می‌دهد که این مورد نیز به طور غیرمستقیم جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. به نظر می‌رسد که یکی از مهم‌ترین اثرات تحریم‌های بین‌المللی بر امور اجتماعی ورزش است که گاهاً منجر به اثرات منفی جبران‌ناپذیر می‌شود. در این بین سازمان‌های متولی می‌توانند در جهت ارائه خدمات رایگان یا تخصیص یارانه ورزشی، به گروه‌های ضعیف جامعه کمک کنند.

آخرین بُعد مربوط به پیامدها در حوزه مراودات بین‌المللی بود که به دو مقوله اصلی محدودیت‌های حمل و نقل و محدودیت‌های رویدادی اشاره دارد. در این راستا می‌توان به مواردی مانند اختلالات و موانع در سیستم حمل و نقل بین‌المللی، موانع کاروان ورزشی جهت اخذ روادید، افزایش چند برابری هزینه‌های اعزام تیم‌ها به مسابقات از قبیل تعویض چندین خطوط هوایی برای رسیدن به کشور مقصد بازی‌ها، عدم شرکت تیم‌های ورزشی خارجی در رویدادهای ورزشی ملی، عدم همکاری کشورها در برگزاری بازی‌های تدارکاتی، کاهش وفاداری هواداران بین‌المللی و ... اشاره کرد. در این راستا اسلامی و همکاران (۱۳۹۵) تحریم‌های بین‌المللی را به عنوان یکی از موانع ورود گردشگران ورزشی به کشور ایران

معرفی کرده‌اند. همچنین عیدی و یوسفی (۱۳۹۵) تحریم‌های بین‌المللی را یکی از نقاط ضعف رویدادهای بزرگ ورزشی در ایران دانسته‌اند. در تحقیق عبداللہی (۱۳۸۵) گزارش شده است که تحریم‌های بین‌المللی در درازمدت باعث کاهش رشد اقتصادی ایران می‌شود که این امر می‌تواند با تأثیر عمیق بر وضعیت سرمایه‌گذاری در ایران نمایان شود. در بُعد مراودات بین‌المللی پیشنهاد می‌شود که در جهت جبران موانع برگزاری بازی‌های آماده‌سازی، به اجرای مسابقات با کشورهای دوست و همسایه بسنده کرد. از طرفی دیگر می‌توان در جهت توسعه توریسم ورزشی یا ترغیب تیم‌های ورزشی بین‌المللی، جوایز وسوسه‌انگیز پیشنهاد کرد که در نهایت به افزایش مشارکت آنان خواهد انجامید.

به طور کلی این تحقیق برخی از پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش کشور را بازگو کرد. در این مطالعه مشخص شد که چه حوزه‌هایی از تحریم‌های بین‌المللی تأثیر می‌پذیرند. لذا توصیه می‌شود که این نتایج به سازمان‌ها و مدیران ذی‌ربط ارجاع داده شود؛ امید است که به واسطه یافته‌های تحقیق بتوان اقدامات لازم جهت رویارویی با تحریم‌های بین‌المللی و مقابله به‌مثال انجام گیرد. از جمله محدودیت‌های تحقیق می‌توان به این موارد اشاره کرد: الف) مطالعات اندکی در این حوزه صورت گرفته است لذا محققان به پیشینه تحقیق و مبانی نظری محدودی دسترسی داشتند؛ ب) تعداد اندکی از متخصصان، در این حوزه فعال و صاحب‌نظر بودند، لذا محققین در دستیابی به نمونه‌های مورد نظر با مشکل و محدودیت همراه بودند؛ همچنین مصاحبه‌شوندگان در برخی موارد، در پاسخگویی به سؤالات با اکراه و با احتیاط پاسخ می‌دادند. با عنایت به محدودیت‌های فوق به پژوهشگران آتی توصیه می‌شود که در انجام مطالعات مشابه، از جامعه آماری وسیع‌تری بهره‌گیرند؛ محققان آتی می‌توانند از حوزه‌هایی مانند علوم سیاسی، اقتصاد، جامعه‌شناسی، حقوق و ... جهت انتخاب نمونه آماری استفاده کنند. در نهایت نیز به سایر محققان پیشنهاد می‌شود که طی تحقیقی به شناسایی راه‌کارهای مقابله با تحریم‌های بین‌المللی بپردازند.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله بر خود لازم می‌دانند از کلیه افرادی که در انجام تحقیق، محققین را همراهی نموده‌اند، تشکر و قدردانی نمایند.

REFERENCES

